

Kursplan

Fakulteten för konst och humaniora

Institutionen för kulturvetenskaper

1AE150 Arkeologi II, 30 högskolepoäng

Archaeology II, 30 credits

Huvudområde

Arkeologi

Ämnesgrupp

Arkeologi

Nivå

Grundnivå

Fördjupning

G1F

Fastställande

Fastställd 2010-05-27

Senast reviderad 2013-06-03 av Fakulteten för konst och humaniora. Mål, Innehåll, Undervisningsformer, Examinationsformer, Kursvärdering, Kurslitteratur och övriga läromedel.

Kursplanen gäller från och med vårterminen 2014

Förkunskaper

Arkeologi I, 30 hp eller motsvarande.

Mål

Förväntade studieresultat för kursen som helhet

Efter avslutad kurs ska studenten kunna:

- identifiera och förklara centrala frågor i forskning om förhistorien
- använda och applicera metoder för analys och presentation av arkeologisk data
- exemplifiera och kritiskt värdera ett urval av arkeologiska metoder och teorier
- analysera hur arkeologer kopplar sina frågeställningar, tolkningar och modeller till forskningsmaterial

Förväntade studieresultat efter delkurs 1 Arkeologi i Europa och världen, 7,5 hp

Efter avslutad delkurs ska studenten kunna:

- jämföra förhistorien i Norden med utvecklingen i Europa och världen
- exemplifiera och karakterisera tolkningar av några centrala frågor inom forskning om förhistorien såsom människans uppkomst, förändringar över lång tid från jägare-samlare-samhällen till jordbrukssamhällen, uppkomsten av hierarkiska system och hur dessa kan belysas i ett nordiskt, europeiskt och globalt perspektiv
- problematisera hållbarhetsfrågor utifrån ett långtidsperspektiv

Förväntade studieresultat efter delkurs 2 Geografiska informationssystem (GIS), 7,5 hp

Efter avslutad delkurs ska studenten kunna:

- tillämpa geografiska informationssystem (GIS) för enkla analyser av data
- presentera data genom GIS
- beskriva möjligheter och begränsningar i användningen av GIS som redskap för rumsliga analyser
- ge exempel på arkeologiska användningar av GIS

Förväntade studieresultat efter delkurs 3 Metod och teori inom arkeologin, 7,5 hp

Efter avslutad delkurs ska studenten kunna:

- beskriva olika sätt att diskutera och svara på arkeologiska frågeställningar
- exemplifiera och diskutera teoretiska förhållningssätt och metodval i relation till arkeologiska frågeställningar
- använda informationssökningssystem med relevans för arkeologi
- beskriva och karakterisera ett vetenskapligt arbete och dess uppbyggnad

Förväntade studieresultat efter delkurs 4 Självständigt arbete, 7,5 hp

Efter avslutad delkurs ska studenten kunna:

- kritiskt tolka, utvärdera och analysera ett arkeologiskt eller till arkeologiämnet relaterat material i relation till väldefinierade frågeställningar
- tillämpa vetenskapliga arbetssätt i ett självständigt skriftligt arbete
- använda referenssystem korrekt utifrån redaktionella instruktioner
- kritiskt diskutera eget och andras skriftliga arbete

Innehåll

Kursinnehåll för hela kursen

Kursen ger en fördjupning i arkeologi med vikt på en kontextualisering av Nordens förhistoria i jämförelse med Europa och världen med fokus på människans utveckling, övergång till jordbrukssamhällen samt uppkomsten av hierarkiska samhällen. Kursen ger också praktiska färdigheter i en inom arkeologin använd metod (GIS). Kursen ger en fördjupning i arkeologiskt tänkande med tonvikt på teoretiska och metodiska frågor. Kursen avslutas med att studenten författar ett självständigt arbete och genom detta lär grunderna för vetenskapligt skrivande.

Delkurs 1 Arkeologi i Europa och världen, 7,5 hp

Denna delkurs ger en allmän introduktion till arkeologi i Europa och världen samt tar upp några av arkeologins centrala frågor och hur arkeologisk forskning teoretiskt och metodiskt har behandlat dem. Frågorna rör (1) den moderna människans uppkomst och utveckling, (2) dynamiken i vad som i ett långtidsperspektiv definieras som övergången från samhällen baserade på jakt, fångst och samlande till jordbrukssamhällen samt (3) uppkomsten och institutionaliseringen av hierarkiska samhällen. Tyngdpunkten ligger på utvecklingen i Europa men med global utblick. En exkursion ingår i kursen.

Delkurs 2 Geografiska informationssystem (GIS), 7,5 hp

GIS är en teknik för lagring, design och analys av digitala kartor. Tekniken används idag i stor omfattning inom såväl forskning som fysisk planering. Delkursen ger en introduktion till användningen av GIS som arbetsredskap. Förståelse för representation och analys av rumsliga element betonas. Delkursen belyser generella rumsliga problemställningar i samhället genom praktiska tillämpningar av GIS.

Delkurs 3 Metod och teori inom arkeologin, 7,5 hp

Delkursen fokuserar på förståelse av vetenskapliga arkeologiska forskningsprocesser,

med särskild tonvikt på teorins och metodologins betydelse. Kursen presenterar grundläggande vetenskapsteoretiska förhållningssätt och ger en introduktion till en rad aktuella diskussioner om teori och metodval inom arkeologin. I denna kurs behandlas också val av frågeställningar och metoder i ett vetenskapligt arbete och arkeologiskt textnätverk inklusive ämnesrelaterad referenshantering. Delkursen introducerar vetenskaplig informationssökning, främst med hjälp av bibliotekets resurser och där tillgängliga arkeologiska databaser.

Delkurs 4 Självtändigt arbete, 7,5 hp

Denna delkurs består av ett självständigt skriftligt arbete i vilket ett arkeologiskt vetenskapligt problemområde undersöks, analyseras och diskuteras. Arbetet diskuteras vid ett avslutande seminarium där den studerande fungerar som respondent för sitt eget arbete och som opponenter på ett arbete författat av annan student.

All undervisning förutom föreläsningar är obligatorisk.

Undervisningsformer

I kursen förekommer föreläsningar, seminarier, exkursioner, praktiska övningar och handledning. Viss undervisning kan ske på distans. Undervisning på engelska kan förekomma.

Examinationsformer

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd. För betyget Godkänd på kursen krävs att de förväntade studieresultaten är uppnådda. För betyget Väl godkänd på hela kursen krävs betyg Väl godkänt på minst tre av delkurserna.

Deltagande i undervisning förutom föreläsningar är obligatoriskt för examinering men inte betygsgrundande.

Delkurs 1 examineras genom skriftlig(a) uppgift(er).

Delkurs 2 examineras genom skriftlig tentamen och ett projektarbete.

Delkurs 3 examineras genom muntlig redovisning och skriftlig(a) uppgift(er).

Delkurs 4 examineras genom ett skriftligt självständigt arbete vilket försvaras vid ett seminarium.

Omexamination erbjuds inom sex veckor (inom ramen för ordinarie terminstid).

Kursvärdering

Efter avslutad kurs genomförs en skriftlig kursutvärdering som sammanställs i en rapport som arkiveras vid institutionen. Resultat och eventuellt vidtagna åtgärder kommuniceras med kursansvarig och återkopplas till studenterna.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Obligatorisk litteratur

Delkurs 1 Arkeologi i Europa och världen, 7,5 hp

Cunliffe, Barry W. (ed.) 2001 [1994] (ISBN 0-19-285441-0). *The Oxford Illustrated History of Prehistoric Europe*. Oxford: Oxford University Press. 496 s.

Jensen, Jørgen 2001–2004 (ISBN 87-00-39196-4). *Danmarks Oldtid*. København: Gyldendal. Tillgänglig som elektronisk resurs via databasen www.denstoredanske.dk/Danmarks_Oldtid. Valda delar i samråd med undervisande lärare, ca 300 s.

Scarre, Christopher (ed.) 2005 (ISBN 0-500-28531-4), 2009 (ISBN 978-0-500-28781-1) el. 2013 (ISBN 9780500290644) (1–3 utg.). *The Human Past: World Prehistory & the Development of Human Societies*. Thames & Hudson. London. (Kap 1-6, 11-13, 19). Ca 360s.

Delkurs 2 Geografiska informationssystem (GIS), 7,5 hp

Chapman, Henry 2009 [2006] (ISBN 0-7524-3603-1) *Landscape Archaeology and GIS*. Stroud: Tempus. 240 s.

Conolly, James & Lake, Mark 2006 (ISBN 0-521-79744-6). *Geographical Information Systems in Archaeology*. Cambridge Manuals in Archaeology. Cambridge: Cambridge University Press. 250 s.

Hall, Ola, *Introduktion till kartografi och geografisk information*. Senaste utgåvan, Lund: Studentlitteratur. 205 s.

GIS. Geografiska Informationssystem. Övningsexempel. ArcGIS ArcView 9.x. 85 s. Finns att köpa på institutionen. Kompendium, 200 s.

Relevant litteratur i samband med projektarbetet, ca 100 s.

Delkurs 3 Metod och teori inom arkeologin, 7,5 hp

Andrén, Anders 1997 (ISBN 91-7139-353-6). *Mellan ting och text: en introduktion till de historiska arkeologierna*. Eslöv: Symposion. 228 s.

Burström, Mats 2007 (ISBN 978-91-44-00430-3). *Samtidsarkeologi: introduktion till ett forskningsfält*. Lund: Studentlitteratur. 118 s.

Cassel, Kerstin 2008 (ISBN 978-91-975039-3-8). *Det gemensamma rummet. Migrationer, myter och möten*. Huddinge: Institutionen för kultur och kommunikation. 151 s

Johnson, Matthew 2010 (2 ed.) (ISBN 1-4051-0014-1). *Archaeological Theory – An Introduction*. Oxford: Blackwell. 307 s.

Olsen, Bjørnar 2003 (ISBN 91-44-02408-8). *Från ting till text. Teoretiska perspektiv i arkeologisk forskning*. Studentlitteratur. 286 s.

Sohlberg, Peter & Britt-Marie 2009 (ISBN 9789147089543). *Kunskapens former: vetenskapsteori och forskningsmetod*. Malmö: Liber. 260 s.

Delkurs 4 Självständigt arbete, 7,5 hp

Björklund, Maria & Paulsson, Ulf 2003 (ISBN 91-44-04125-X) el. 2012 (ISBN 978-91-44-05985-3). *Seminarieboken: att skriva, presentera och opponera*. Lund: Studentlitteratur. 130 s.

Trost, Jan 2008 (3 uppl.) (ISBN 9789144053400). *Att skriva uppsats med akribi*. Lund: Studentlitteratur. 80 s.